

Adrià Pujol Cruells

LA GOLA

COL·LECCIÓ ASSAIG
SÈRIE PECATS CAPITALS

Oriol QUINTANA, *La mandra.*

Marina PORRAS, *L'enveja.*

Oriol PONSATÍ-MURLÀ, *Lavarícia.*

Adrià PUJOL CRUELLS, *La gola.*

Anna PUNSODA, *La luxúria.*

Jordi GRAUPERA, *La supèrbia.*

Raül GARRIGASAIT, *La ira.*

FRAGMENTA EDITORIAL

Publicat per FRAGMENTA EDITORIAL
Plaça del Nord, 4
08024 Barcelona
www.fragmenta.cat
fragmenta@fragmenta.cat

Col·lecció ASSAIG, 58
Sèrie PECATS CAPITALS

Primera edició GENER DEL 2020

Direcció editorial IGNASI MORETA
Producció gràfica AINA BRUGUÉ
Disseny de la coberta ELISENDA SEVILLA I ALTÉS

Imatge de la coberta Caplletra procedent de
Cervantes, *Don Quixot de la
Manxa*, Octavi Viader,
Sant Feliu de Guíxols, 1936.

Impressió i relligat ROMANYÀ VALLS, S. A.

© 2020 ADRIÀ PUJOL CRUELLES
pel text

© 2020 FRAGMENTA EDITORIAL, S. L. U.
per aquesta edició

Dipòsit legal B. 909-2020
ISBN 978-84-17796-19-8

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Amb el suport del Departament de Cultura

RESERVATS TOTS ELS DRETS

*Gluttonia procura ladronici, e descortesia,
e luxúria, e vergonya.*

Ramon LLULL, *Llibre dels mil proverbis*

ÍNDIX

Introducció	9
I ¿Pecat, malaltia o sistema?	21
II Origen del pecat de la gola	41
III Gola i dona	53
IV Verborrea i gola, per acabar	63
<i>Bibliografia</i>	67

INTRODUCCIÓ

ABANS D'ENCENDRE'S els humans a la Terra, el mal no existia. I mentre no ens apaguem, el mal no deixarà de bategar. Però això no vol pas dir que l'implantéssim nosaltres. Vol dir que els nostres ancestres el van sentir. Perquè tot allò que no es percep, o sigui, tot allò que no es pot *representar*, vet-ho aquí, tampoc no es pot impugnar, enaltir o conjurar, suportar. Una altra cosa és si ens van crear per lidiar amb el mal o si en vam ser l'ou. Ja ho trobarem: fa de bon pensar que no ens vam activar per cap motiu de pes; a tot estirar, per deixar testimonis efímers sobre la bellesa, sobre el dolor i sobre coses d'aquest calibre.

Ens vam despertar. Vam decidir que érem el centre de l'univers, o un bitllet premiat, i vam copsar el mal. A poc a poc el vam anar pensant, el patíem o el reproduíem. Més d'un afuat mirava de lligar-lo curt amb rituals tronats i pintures esquemàtiques, però no va ser fins l'aparició

del llenguatge mínimament articulat, ara fa uns 70 000 anys, que no vam *anomenar el mal*. En aquest anar fent, n'estipulàvem una jerarquia, una mena de termòmetre de la malignitat. I amb l'aparició de l'escriptura, tan sols fa 6 500 anys, vam acabar de perfilar-ne les característiques. De còmput i lleis, de rosaris de faltes i virtuts, cada terra i cada època, cada sacerdot, cada pensaire i cada cabdill se n'han fet una llista a mida. I encara hi som. Paganismes entaforats a les foscúries del cervell, antigues religions amb ranera o nous dogmes seculars, profetes dels mitjans i desgraciats a la corda fluixa, plegats continuem pontificant sobre el mal. A cop de denúncies o d'aplaudiments, el guirigall és considerable. El bé i el mal, tot un tema.

D'altra banda, com que no hi ha res que duri per sempre, ni les platges ni les doctrines no són estàtiques. A tall d'exemple, l'evolució (ço és, la percepció) dels pecats ha canviat força. Ja en parlarem més avall, però el concepte dels set pecats no es fossilitza a la Bíblia. Es coneix la classificació del monjo i asceta Evagri del Pont (segle IV) sobre les temptacions o mals pensaments, en la qual recollia la gola junt amb l'ebrietat, la fornicació,

l'avarícia, el dolor o la tristot, la ira, la peresa, la vanaglòria i la supèrbia. Gairebé en paral·lel tenim les reflexions del sacerdot i pare de l'Església Joan Cassià (entre els segles IV i V), segons el qual la parella formada per la gola i la fornicació faria d'origen de tots els altres mals.

Classificats per ordre decreixent de gravetat, els pecats es van considerar les transgressions més innobles de l'ànima. A més a més, alguns s'incloïen al ventre dels altres, l'examen teològic manejava un batibull de termes similars, i per això la llista va angulejar durant alguns segles més. És difícil, encasellar el mal. Va ser el papa Gregori el Gran (segles VI i VII) qui va fixar els pecats tradicionals dissolent el dolor i la tristot en la peresa, la vanaglòria en la supèrbia, bescanviant la fornicació per la luxúria i afegint-hi l'enveja. I van constituir-se els set pecats capitals, que avui ja no es pot afirmar que conegui tothom, ordenats de la següent manera: luxúria, ira, supèrbia, enveja, avarícia, peresa, i la gola en darrer lloc. Però no hi ha cap ordre que perduri. Tomàs d'Aquino (segle XIII) va capgirar aquest ordre. La gola va passar al tercer lloc del pòdium, al costat de la supèrbia, en primer lloc, i de l'avarícia, en el segon. Més enllà

d'això, perquè som donats a les classificacions tristament pendulars, els teòlegs es van empescar set virtuts, verbigràcia les virtuts cardinals o d'origen humà (prudència, justícia, fortalesa i templança) i les virtuts teologals o d'origen diví (fe, esperança i caritat).

En funció de l'època i del clima social, hi ha pecats més o menys mal vistos. Ara com ara, l'escala de la gravetat no és la mateixa que a l'època, tot just esmentada, del cristianisme en doina. Per exemple, a diferència de l'alta edat mitjana, avui el pecat de la gola té salut i representants per donar i per vendre i, no obstant això, des del punt de vista de la malignitat es considera una falta prou lleu, un vici confortable. Això s'esdevé per diversos motius. El principal és que hem democratitzat el lleure, la voracitat i l'accés a les prestacions socials, als mitjans de comunicació i a l'energia que bescanviem per confort, i de resultes ens hem engreixat. I passa que, dels set pecats, l'únic que es veu a primer cop d'ull és el de la gola, sempre que es tracti de golafres. La filòsofa Francesca Rigotti (2008) explica que la primera vegada que va anar als Estats Units va quedar parada de veure tanta gent revinguda, tantes botigues de roba gegant.

També diu que anys més tard el fenomen es va estendre al món: sacsons i desimboltura a l'espai públic i una afecció creixent per la desmesura col·lectivitzada. El consum de begudes ensucrades és exacerbant, com si no hagués de sortir mai més el sol. La Coca-Cola i el Pare Noel vermell arriben a Europa amb el Pla Marshall.

És en aquest sentit que Rigotti diferencia la gola de la resta de pecats, perquè es pot intuir. Els altres no són tan obvis, tant si en som víctimes com si en som els agents. Passegem i no sabem si un conciutadà és garrepa o iracund. No tenim cap evidència de si el veí sol caure en la supèrbia o en l'enveja. I potser la veïna fa cara de cançonera o de luxuriosa, però en qualsevol cas el judici serà un prejudici. Ni mirant-nos endins no som prou valents per acceptar que tenim aquests defectes i, en general, fem els ulls grossos. La capacitat humana per a l'autoindulgència és formidable. En canvi, el pecat de la gola, que es registra a l'ànima i, per tant, bé es podria amagar com els altres, també es fa carn. Manllevant el concepte d'un informe de l'OMS, Rigotti parla d'una obesitat global o *globesity*.

Un cop arrencat el segle XXI, tot fa preveure que el número planetari de golafres augmentarà.